



SÁRGAHÁZI

KRÓNIKA

2000. december

Kórházi információs lap

II. évfolyam - 4. szám

Kedves Olvasó! Kedves Munkatársaim!

1990. októberében néhány orvoskolléga megkeresett, hogy pályázzam meg az üresen lévő orvos-igazgatói állást a nagykállói Elmeegógy Intézetben. Hosszan ecsetelték körülményeiket az uralkodó kaotikus állapotokat, az Intézet zilált gazdasági helyzetét. Kérték segítségemet abban, hogy teremtsek nyugodt feltételt a gyógyító munka végzéséhez. Vállaltam a feladatot, mert úgy gondoltam, hogy 15 éves orvosi vezetői gyakorlattal a hátam mögött kellő tapasztalattal rendelkezem az általuk elmondott problémák megoldásához.

A Megyei Közgyűlés végül némi huzavona után az 1991. Februári ülésén döntött kinevezésemről. Március 1-én foglalhattam el új munkahelyemet. Néhány hét eltelte után megállapíthattam, szervezetenlenség, gazdaságilag teljesen leromlottság, (alapvető műszerek hiánya, rongyos textília, rossz kórházi ágyak, rossz állapotban lévő épületek, stb.) embertelenség és erkölcsi válság jellemzi a helyzetet.

A tárgyi feltételek ilyen állapota mellett az emberi erőforrás sem volt megfelelő a zavartalan betegellátás biztosításához. Kevés orvos, az egyéb egyetemi és főiskolai végzettségűek teljes hiánya, kevés szakképzett ápoló (az összes ápoló 40 %-a volt szakképzett), és egyéb szakember (gazdasági, műszaki) nem megfelelősége jellemezte az intézet munkaerő helyzetét. Fokozta a bajt, hogy hiányzott az egyes munkahelyek közötti kommunikáció, a szabályozott együttműködés, a megfelelő munkamegosztás az egyes ellátó személyek és egységek között. Magukat magasabb rendűnek tartott klikkek lenézték a többieket, melynek következtében erkölcsi válság alakult ki, mely helyenként már az embertelenség határát súrolta.

A feladat tehát adott volt. A személyi és tárgyi feltételek folyamatos javítása mellett ki kell alakítani egy jól működő szervezeti struktúrát, mert csak így biztosítható alapfeladatunk, a gyógyító-ápoló tevékenység megfelelő szintre emelése. Az intézeti dolgozók széleskörű bevonása, véleményük, javaslataik meghallgatása és hasznosítása elengedhetetlenül szükséges volt ahhoz, hogy az Intézet vezetése által kitűzött célok megvalósulhassanak.

Azt gondolom, nem szükséges leírni és elemezni az elmúlt 10 év történéseit, részletesen nem kell foglalkozni az időnként megtett varga betűkkel, kudarcokkal, nehézségekkel, apró sikerekkel és örömeikkel, az emberi gyarlóság megnyilvánulásaival, a különböző érdekek folyamatos ütközésével s ezek

megoldásának módjaival a lényeg a végeredmény. Ma már szervezeten, a betegek érdekeit messzemenően figyelembe vevő és szolgáló Pszichiátriai Szakkórház működik Nagykállóban.

Hogyan sikerült a kitűzött célok megvalósítása? Megtettünk minden tőlünk telhetőt a jobbítás érdekében?

Ami a személyi feltételeket illeti, jelenleg legnagyobb problémát a még mindig fennálló orvos hiány jelenti (jelenleg 8 üres állás). Az egyéb egyetemi és főiskolai végzettségűeket illetően már jobb a helyzet. Kiemelkedőnek tartom a szociális munkások, a gyógytornász és a diplomás ápolók jelenlétét az intézetben. Ez utóbbiakra az elkövetkező években egyre nagyobb szükség lesz az ápolási munka fontossága és önállósodási törekvései miatt.

Az ápolók 90 %-a ma már szakképzett és sokan szereztek az elmúlt években szakápolói képesítést. Ennek is köszönhető az ápolási munka színvonalának emelkedése, a betegközpontú szemlélet kialakulása. Szólni kell a gyógyfoglalkoztató szakasszisztensek munkájának jelentőségéről, hisz a pszichiátriai betegellátás komplexitása csak munkájukkal valósítható meg. A tárgyi feltételeket illetően a műszerellátottság jónak mondható (sajnos a 25 éves Rtg. Készülékét erőfeszítéseink ellenére nem tudtuk lecserélni.) Épületeink nagy része rendben van. A saját erőből elkezdett korszerűsítési munkát sajnos le kellett állítani, de az elkészült épületek (Addiktológia, Kállósemjén, Gerontológia, Pszichoterápia férfi részlege, I-es osztály földszintje) ma már minden igényt kielégít, a minimumfeltételeknek megfelelően. A korábbiakban kialakított Szubintenzív rész a III-as osztályon és a II-es osztály őrző részlege is jó körülményeket biztosít a gyógyító munkához.

Az 1992-ben kialakított szervezeti struktúra az aktív és krónikus ellátás elkülönítése, a területi ellátási kötelezettség bevezetése az ambulanciák és gondozók



megszervezése és folyamatos működtetése jól szolgálja a betegellátást.

Az Intézet pénzgazdálkodása mindvégig kiegyensúlyozott volt. A finanszírozási rendszer adta lehetőségeket kihasználva, a szolgáltatott adatok valóságára ügyelve minden évben „nyereségesen”, működött az Intézet. Szabadon felhasználható bevételeink jelentős részét dolgozóinknak nyújtott plusz juttatásokra fordítottuk (béremelés, jutalom, képzési, továbbképzési támogatás, stb.), kisebb hányada a munkakörülmények javítására, kisebb beszerzések finanszírozására került felhasználásra.

Jelentős döntés született 1995. őszén. Az Intézet működésében elért javulás stabilizálása és a további javulás biztosítása érdekében elhatároztuk a Minőségbiztosítási Rendszer bevezetését és működtetését. Két év kemény munkája következett, melyben az Intézetünk valamennyi dolgozója derekasan ki vette részét. Az összefogás, az együttgondolkodás és a cselekvés eredményeként 1997. Decemberében kórházunk Auditációja sikeres volt, megfeleltünk az ISO 9002-es Minőségbiztosítási előírások követelményeinek. A folyamatosan végzett közös munka közelebb hozta az embereket egymáshoz, a kompetens határok pontos meghatározása, fokozta a dolgozók biztonságát, javította a közérzetet és a munkahelyi légkört. A Minőségbiztosítási Rendszer folyamatos működtetése és továbbfejlesztése eredményeként az ez évben esedékes Tanúsítás során az Integrált Minőségbiztosítási Rendszer működtetéséről adhattunk tanúbizonyosságot. Az Integrált Rendszer az ISO 9002 mellett tartalmazza az ISO 14001 Környezetvédelmi és a BS 8800-as Munka-

baletvédelmi Szabványok előírásainak teljesítését az ezen előírásoknak való megfelelést. A közös munka során megszerzett újabb tanúsítás a kórházunkban folyó gyógyító - ápoló munka további javulását eredményezte és fokozta dolgozóink, betegeink elégedettségét.

Kedves Olvasó!

E rövid visszatekintés apropóját az adja, hogy nyugdíjazásom miatt befejezem aktív pályafutásomat. Az előzőekben leírt eredmények csak valamennyi kórházi dolgozó aktív közreműködésével születhettek meg. Ezért valamennyiüknek köszönetet mondok. Köszönöm az áldozatot és segítőkészséget a plusz feladatok, a továbbtanulás vállalását, a sok észrevételt és javaslatot, melyek mind-mind hozzájárultak közös munkánk eredményességéhez.

Végezetül valamennyi kedves Munkatársamnak munkahelyén és egyéni életében sok sikert kívánok, legyenek boldogok és elégedettek, s soha ne felejtsek, hogy a betegekért végzett bármilyen munka talán a legszebb emberi tevékenységek egyike és aki ezért fárad, az tiszteletet és megbecsülést érdemel.

Természetesen ezután is szívesen fogadom, ha problémáikkal felkeresnek és mint Országgyűlési Képviselő a megoldásában segíteni fogok.

Dr. Nagyölgyi János



ESEMÉNYNAPTÁR

November 20-21-22-29.

Nyíregyháza, Mátészalka, Kisárda, Nyírbátor - városokban a Megyei Egészség Szövetség - Decubitussal kapcsolatos előadásai.

Előadó: Jakabné Harcsa Erzsébet

November 24.

A szociális gondozó és ápoló I-es és II-es csop. (77 fő) írásbeli vizsgálja a Lovagteremben.

November 27-28-án

Tanúsító Auditon való megmérettetés Szak-kórházunkban.

December 01-én

Védőnők látogattak hozzánk a Drogmegelőző program keretében

December 04-05.

A szociális gondozó és ápoló I-es és II-es tanfolyam hallgatóinak gyakorlati és elméleti szóbeli vizsgálja.

December 06.

Mikulás ünnepség a Gerontopszichiátrián és Krónikus Osztályon.

December 07.

Összintézeti Mikulás ünnepség a Lovagteremben

December 08.

MÁE vezetőségi ülés Budapest Juhász Jánosné részvételével.

December 11.

10 éves a Debreceni Egyetem Eü. Főiskolai Kara, Nyíregyházán

December 12.

Ápolási Igazgatók Közgyűlése Budapesten

December 15.

MKEB ülés de. 10.00 órától

December 20-án

2000. évet záró főnövéri értekezlet

HÁROM KIVÁNSÁG...

... találó címet adott az I. Pszichiátriai Osztály írásának, melyben a 2000. évben történt eseményekről, változásokról számol be. Nos ízelítőül álljon itt Szakkórházunk néhány osztályának, részlegének "számvetése" a millenium évéről.

2000. nyarán igen nagy változás történt osztályunk, az I. Pszichiátriai Osztály életében. Átvehettük a korszerűen felújított földszintet, ahol a női figyelő és kórszoba található, valamint az iroda, a kezelő és az ebédlő. Sajnos az emelet, ahol a férfi részleg található, még nem került átalakításra. Osztályunkról sokan tanulnak tovább, amire büszkék is vagyunk. Emiatt túlterheltek az ápolók, a sok üres státusz miatt pedig az orvosok. Ennek ellenére a reánk bízott feladatokat színvonalasan ellátjuk, amit a betegelégedettségi jegyzőkönyv, valamint a sikeres audit bizonyít.

A bérezés nem változik, a 2001. év pedig ki tudja, mit hoz számunkra!? Kívánjuk, hogy szépüljön meg az emeleti részleg is, még több szakdolgozó és orvos segítse munkánkat, és végül, de nem utolsósorban az egészségügy végre méltó bérezést kapjon az új évben.

- B. E. -

Lassan vége az évnek. A dátum változik, de feladataink tovább nőnek. Ez évben is kitettünk magunkért: konferencia rendezés, előadások, bál, kirándulás... és még sorolhatnám. A premier november 27-28. a Tanúsító Audit volt. Ezúton is szeretném megköszönni a Gerontológia minden dolgozójának azt a kitartó és eredményes munkát, mely a munka öröme mellett egy igazi csapat kialakulását eredményezte (Igaz, sokat zsörtölődtem, ami biztos, hogy a "klimax" miatt volt, vagy mégsem?!). Voltak döntések, amelyek során a részleg önállóvá vált, ezt újabb kihívásnak tekintettük. - De mi az nekünk?! Új orvos jött hozzánk, megszerettük - eddig még csak kis fejfájást okoztunk, nem volt panasza ránk. A jövő, mint minden - más lesz. A hibáinkat nem követjük el újból, túlzásokba nem esünk - (Dr. Vágvölgyi János szerint:) "egy kicsit jobban fogjuk csinálni". Az biztos, hogy kitartunk egymás mellett, tiszteljük főnökeinket, munkatársainkat, beosztottainkat, hiszen egymás nélkül nem tudnánk a feladatunkat ilyen jól végezni.

- V. né -

Mit hozott a 2000. év a II. Pszichiátriának? Felújított figyelő részleget, férfi fürdő felújítását, biztonságosabb és korszerűbb gyógyszeres tálca rendszer bevezetését, bioptron lámpát, Kulja doktornő adjunktusi kinevezését, foltozott módszerű PVC felújítást és szakkórházi szinten intézeti bálban "múlathattuk" az időt, bevezetésre került a KIR rendszer és a dolgozók kártyás beléptető rendszere, megtörtént az auditorok képzése, szakmai konferenciákon vettünk részt, kirándultunk, túl vagyunk egy sikeres auditon és még sorolhatnám...

... és, hogy mire számítunk 2001-ben, mit tervezünk? Szeretnénk az ideihez hasonlóan jó légkörben és fel-

tételek között dolgozni és várjuk osztályunk teljeskörű felújítását, kisebb kórtermek, nővérszoba, orvosi megbeszélő, csoportszoba kialakítását, stb. Reméljük, hogy "álmaink" teljesen vagy részben kivitelezésre kerülnek.

- D. né -

Ez az év mindannyiunk számára nagy kihívást jelentett az Anyaggazdálkodási Osztályon. Elsősorban az auditra való felkészülés miatt, másodsorban pedig az osztályunk összetétele erősen megváltozott, van aki nyugdíjba ment, van aki más okból hagyott itt bennünket. Helyettük újak jöttek "újult erővel, új energiával". Ez az év osztályunkon a nagy személyi változások éve volt. (Tudásban) ismereteink is bővültek, 5 fő fejezte be az iskolát, sok-sok tapasztalattal lettünk gazdagabbak. És, hogy mit hoz a jövő...

- J. L. -

Az Alkony Alapítvány Kórházunkban 1995-től működik. Az alapító Szabó Gyuláné, egyik betegünk hozzátartozója volt. A kuratórium tagjai: Dr. Vágvölgyi János, főigazgató főorvos, Dr. Varga Csilla, osztályvezető főorvos, Polom Györgyné, osztályvezető főnővér. Az alapítvány célja: idős, magatehetetlen, ápolást, gondozást igénylő betegek segítése. Az alapítvány bevétele elsősorban magánszemélyek, a hozzátartozók befizetéseiből, OTP kamat bevételből származik.

1997-ben a Nyírség Patyolat 300.000.- Ft-ot, majd 2000. Évben az EUROMEDIC PHARMA RT. 100.000.- Ft-ot adományozott. 2000. évben az SZJA 1% felajánlásokból 131.155.- Ft-al nőtt az alapítvány vagyona. Az eddigiek során összegyűlt bevételt a következő eszközök, kommunikációs eszközök és tárgyi eszközök vásárlására fordítottuk. 1995-ben és 1996-ban összegyűlt kevés pénz még nem került felhasználásra. 1997 évben egy nagy képernyős színes televíziót, videót és videokazettákat vásároltunk a Gerontológiai Osztályra. 1998-ban Kállósemjénbe 2 darab színes televíziót, egy asztali tenisz asztalt, ütőket, labdákat, 2 db kávéfőzőt, bőr futball labdát, lengő tekét, a gerontológiai osztályra betegtoló kocsit, 20 db éjjeli szekrényt, 1 db szobai gördíthető WC-t, 2 db Gyopár matracot és tartozékait.

2000. évben 20 db műanyag kerti széket, a kállósemjéni kórházba 130 db csóvázás széket, a gerontológiai osztályra rádiós magnót, műsoros kazettákat, és a II. Pszichiátriai Osztályra 15 db éjjeli szekrényt vásároltunk. Ebben az évben a betegek kirándulatának buszkieljárását, valamint a gerontológiai osztályra virágok vásárlására biztosítottunk lehetőséget. Folyamatban van a kállósemjéni osztályra éjjeli szekrények gyártása, valamint a mikulás ünnepségre a csomagok vásárlása.

- O. né -

2000. évben a tervezett költségekhez képest nem léptük túl a felhasznált nyersanyag költséget. Idén az élelmezési üzem munkája számítógépre került, ECO-

MED élelmezési program keretében készülnek a diéták, étlapok, létszám, anyagkiszabás, tálaló lista, raktári készletek, leltározás. Kialakítottuk a választásos menü rendszert. A dolgozók térítési díjának számfejtése a KIK. program segítségével készül, ami szintén ebben az évben került bevezetésre. A dolgozók az étkezést mágneskártya segítségével vehetik igénybe. Ennek megfelelően lett kiépítve a számítógépes hálózat osztályunkon (számítógépek, monitorok, nyomtatók, mágneskártya leolvasó). Új hűtőládát kaptunk. 2001-ben, ha lehetséges, el kellene kezdeni a gázüstök cseréjét és megvalósítani az integrált rendszer által felállított követelményeknek megfelelően az élelmezési osztály feladatait.

- V. F.-né -

A 2000. év a Foglalkoztatónak három "frissen végzett" gyógyfoglalkoztató szakasszisztent hozott. Kállósemjénben a tankönyha és a csoportszoba végre berendezésre került, a helyi foglalkoztató helyiséget kifestették, az I. Pszichiátriai Osztályon új csoportszobát kaptunk. (Köszönjük!)

2001-ben szeretnénk, ha a KHT nagyobb toleranciával fordulna felénk és az osztályokon több segítséget és támogatást kapnánk munkánk során.

- Fogl.-k. -

Szakkórházunkban 1998-tól működik controlling rendszer. Negyedéves bontásban tervezzük, követjük és elemezzük a fekvőbeteg osztályok, járóbeteg szakrendelők és diagnosztikák bevételeit és költségeit.

1999-ben érdekltségi rendszert szerettünk volna kialakítani, sajnos nem sok sikerrel.

2001-től egy átfogóbb, alaposabb érdekltségi rendszert vezetünk be, amely az egyes egységek teljesítményén és költségein alapul. Terveink szerint kiváltaná a jelenlegi jutalmazási rendszert. Egyébként az idén semmi különleges nem történt, minden ment a "megszokott" kerékmozgásban. Még valami! Jövőre szeretnénk szorosabb kapcsolatot kiépíteni az osztályokkal!

- K-né D. É. -

A 2000. év legszebb ajándékai számunkra - a Fizioterápiás egységnél a következők:

A kórházvezetés jóvoltából egységünk kapott egy tágas, világos, higiénikus épületrészt, mely pozitív lelki hozzáállást biztosít a "fizikós" munkavégzés monotóniájának eltűréséhez. Nagy öröm ez mindannyiunk számára a régi, majdhogynem mostoha körülmények után. A fizioterápiás géppark bővült két ultrahang, és egy négyrekeszes galván (ENDOMED) készülékkel, amelyek így a minőségi betegellátás gördülékenyebbé tételéhez és fizikóval szemben támasztott korszerűbb technikai elvárásoknak egyaránt megfelelnek. A reumatológiai konzílium is átkerült március elsejével az új "fészkünkbe", így igazi egységben szolgáljuk ki a fekvő- és járóbetegek igényeit, reumatológus felügyeletével. A tárgyi feltételek munkavégzésre gyakorolt kedvező hatásai mellett azt hisszük, könnyebb volt a személyiségünket

érő próbatételeket kiállni, mint: továbbképzések, audiótálások sora, III. Minőségügyi Vetélkedő. Azt hisszük, sokat fejlődött kis csapatunk kollektív szelleme, egymást segítő, megértő és elfogadó hozzáállása annak érdekében, hogy igazán együtt tudjunk - s nem is akárhogyan - dolgozni. Mit kívánunk jövőre? Erőt, egészséget, türelmet leendő betegeinkhez és zökkenőmentesebb együttműködést más részlegek dolgozóival!

- Mágika -

Ez a szép kerek évszám hozta formáját számunkra. Mozgalmas, tartalmas, eseménydús évet hagyunk magunk mögött. Volt benne öröm és üröm. Igazából nem bánjuk, hogy vége. Annyit fogalmaztunk, írtunk, helyesbítettünk, szabályoztunk, "utasítottunk", kiadtunk, visszavontunk, hogy már a fejünket kapkodni sem győztük. Kaptunk egy íróasztalt és egy széket, s mellé egy "fél" KEB vezetőt. Mindez összességében szép volt és megérte.

... és mit szeretnénk 2001-ben? Szeretnénk, ha az irodánkba delegált fél KEB vezető egész lenne. Szeretnénk, ha az újabb kihívás - a Nemzeti Minőségi Díj Pályázat - sikeres lenne. Ha az együttműködésünk az intézet valamennyi munkatársával barátságos, közvetlen, közös nyelvű, a közös "szekeret" együtt - "egyirányba" - és "jó irányba" - húzó csapattagok maradnánk. Ebben a szellemben kívánunk minden kedves munkatársunknak szeretetben gazdag karácsonyi ünnepeket és békés, sikeres új évet - 2001-et!

- Cs. S.-né, H.-né B. E., B. K. -

Mit hozott a 2000. év? Az intézet legjelentősebb informatikai fejlesztésének átadási-működtetési szakasza, a MedCom (fekvő-járóbeteg ellátás, diagnosztika) és EcoMed (élelmezés) alapszoftverek beüzemelése és napi használata. Az induláskori problémák megoldódtak, az izgalmas megoldások-kísérletezések az év végére stabilan működő rendszert eredményeztek. Ha összehasonlítjuk a korábbi szoftverrel (IBE, NetGazd) megállapítható, hogy bonyolultabb, de sokrétűbb, komplexebb megoldást nyújtó szoftvert használunk. Ezen túlmenően a dolgozói étkeztetés (KVIK) modul, a beléptetés (KVIK modul), a gyógyszerinformáció (Pharmainfo) kapott új programot. Tgazd program a tárgyi eszköz nyilvántartás új programja, ezzel és a Korfok (könyvelői rendszer) valamint NetGazd (anyag-gazdálkodási rendszer) modulokkal együtt a hálózatos működési módra tértünk át. A Novo-Dose (osztályos gyógyszer) program új verzióját megkaptuk, egyenlőre tesztelés alatt áll.

Hardver oldalról jól működő hálózatról, több számítógép vásárlásáról-beüzemeléséről számolhatunk be. A működtetés biztonsága végett a munkahelyeken az eddigi floppys használatról áttértünk a Win98 operációs rendszer általános használatára OEM licenstulajdonos és merevlemez vásárlásával.

Mire számítunk 2001-ben? Az alapszoftverek további finomítására, a felhasználói igényekhez történő "finom hangolásra". A Novo-Dose új verziójának bevezetésére. A KTI project pénzmaradványából további technikai eszközök év eleji leszállítására, beüzemelésére. A

monitorok esetében az MPR II. szabványnak történő megfelelés, a dolgozók egészségvédelme érdekében. Nyomatás a költségtakarékosabb, ugyanakkor halk megoldások megvalósításával (lézer) az eü. területen, hálózati nyomatás meghonosítása az eü. és gazdasági területeken.

Mit tervezünk 2001-ben? Az Internet használat meghonosítását, ún. Intranet rendszerrel, kijutást a világhálóra az UPC kábelrendszerén, vagy bérelt vonalon (Matáv koncessziója 2001. január 01-től megszűnik).

Iktatás-irattározás ügymenetének a szükséges szoftverrel történő támogatása a Titkárság, Minőségbiztosítás, Informatika területén. A vényíró modul megvásárlása és beüzemelése. A Laborban néhány műszer eredményének automatikus illesztése a beteg dokumentációjába.

A Controlling irányába történő további elmozdulás, kiegészítő szoftver beszerzése. Oktató kabinet kialakítása-fejlesztése a tetőtérben.

- J. Cs. -

Nos, mint láthatjuk, mindenki számára mást és mást hozott ez az esztendő, több-kevesebb jót és rosszat. Csak bízhatunk benne, hogy jövőre az elképzeléseink valóra válnak és csupán jó dolgok várnak ránk. Változások is biztosan lesznek, amelyeket el tudunk és el kell fogadnunk.

No persze nem csak munka és fáradozás, tanulás vár ránk, bár a napok jelentős részét ez tölti ki. 2001. márciusában Intézeti Bálban szórakozhatunk, újra megrendezésre kerül a "Mi Napunk", valószínűleg újabb és újabb konferenciákon veszünk részt érdekesebbnél érdekesebb dolgozatainkkal.

A jövőben kívánunk mindenkinek kitartást, jó eredményeket munkájában és sok boldogságot a magánéletében.

(Köszönjük az Egységeknek és Osztályoknak a tanulságos beszámolókat! Aktív közreműködésükre a "Sárgaházi Krónika" elkövetkezendő számaiban is számítunk!)

- m. a. -

MIÉRT FONTOS A KÖRNYEZET VÉDELME?

Sárgaházi Krónikánk új "zöld rovattal" bővül, melynek szerkesztését Borbás Katalin vállalta magára, de szívesen fogadunk bármilyen cikket, hozzászólást korra, nemre, beosztásra való tekintet nélkül. Ebben a rovatban a környezetvédelemről, természetéről olvashatunk, hallhatunk újdonságokat!



Földünkön ma- a civilizációs fejlődés eredményeként - két globális rendszer ékelődik egymásba, nevezetesen a mesterséges környezet (technoszféra) és a természeti környezet (bioszféra). Mesterséges környezeten mindazon objektumok összességét értjük, amelyek az emberi tevékenység révén jönnek létre, és a természetben soha nem keletkeznek. Bioszférának pedig a Föld biológiai és geológiai (földtani) rendszereinek együttesét nevezzük. A két rendszer közötti alapvető viszonyt egyszerűen jellemezhetjük: a technoszféra működése során a bioszférából nyersanyagokat és energiahordozókat termel ki, majd abba technológiai és fogyasztási hulladékokat juttat vissza.

Az emberiségfejlődésének hosszú szakaszában a technoszféra, mint rendszer méreteit tekintve nem volt összevethető a bioszférával, azaz a technikai fejlődés nyersanyag- és energiaigényének kielégíthetősége szinte korlátlanul látszott, másrészt a technoszférából származó hulladékot a bioszféra képes volt maradéktalanul befogadni. Ám ez a kapcsolat napjainkban kedvezőtlen irányú változást mutat, hiszen nyersanyag- és energiaforrások végességét illetően bizonyos korlátok egyre határozottabban kirajzolódnak. Az a hihetetlen mértékű aktivitás, ami az emberiséget a XX. század második felében jellemzi, fejlődésének új

dimenziókat adott. Ennek megértéséhez szem előtt kell tartanunk, hogy a kutatások eredményeként eddig több mint 5 millió kémiai vegyületet állítottak elő és jellemeztek, a világ vegyipara pedig évenként mintegy 150 millió tonna vegyi anyagot termel, ezek jó része ún. természetidegen vegyület.

Az olaj, a szén és ércbányászat, valamint más természetátalakító munkák során lelőhelyeikről évente igen nagy mennyiségben mozdítunk el

szerves és szervetlen anyagokat. A nagyvárosokban - viszonylag kis be-határolt területen - hatalmas mennyiségű hulladék keletkezik. Ily módon a civilizációs társadalmak az anyagi javak termelése, tárolása, szállítása, felhasználása és a hulladékok elhelyezése során igen nagy számban és mennyiségben juttatnak kémiai termékeket a környezetbe. Ezek az anyagok azután a természeti környezet anyagfogalmába és kémiai reakcióiba bekapcsolódva, azokat jelentősen módosítják.

Az emberiség eddigi története arra utal, hogy a Földet, mint egységes rendszert, csak a XX. század második felére "fedezte fel", s eddig alapvető tevékenységeinek nagyobb része a rendszer működését károsította, stabilitását csökkentette.

A számunkra leginkább megfontolandó tény tehát, hogy mi is része vagyunk e globális rendszernek, s a kedvezőtlen folyamatok a rendszer bármely más eleme felől "visszaüthetnek" az emberre.

Ne feledjük!

**A Földet nem nagyapáinktól örököltük,
hanem unokáinktól kaptuk kölcsön!**

- Borbás Katalin -

AUDIT ELŐTT...

2000. november 24-én délután, 16.05 van. Utolsónak távozok a Fizikóról. Mehettem volna hamarabb is, hisz már lejárt a munkaidőm, de valahogy mégsem akaródzik hazamenni. Annyit vártunk erre a Tanúsító Auditra, melytől már csak egy hétvége választ el, hogy mindent rendben akartam látni, tudni.

Szívem az elégedettség érzése járta át, ahogy végigmentem a Fizikó helyiségein, s a tornaterembe is bekukkantottam, REND, FEGYELEM, TISZTASÁG mindenütt. Próbáltam kritikus szemmel végigmérni még egyszer mindent. Eredmény: ugyanaz! Aztán munkatársaimra gondoltam. Egész héten az a "zizegés" - amiért szeretek köztük és egyáltalán a Szakkórházban lenni - napjainkat átjárta.

Ki mit nem tud még, ami fontos lehet az auditon - hangzott el néhányszor a kérdés. Persze minden fontos lesz, de vannak természetüknél fogva előbbre való dolgok, mint a többi: pl. Tűzriadó terv, Munkavédelmi Szabályzat, SZMSZ, stb.).

Megnyugodtam. Nemhogy valami homályos dolog maradt volna a fejünkben, de találtunk módosításra váró eljárásutasítás megfogalmazásokat, vagy félreérthető, hiányos, nemhelytálló megállapításokat, amelyeket összegyűjtöttünk, audit után a módosításukat kérjük.

A "lányok", s az egy szem "fiúnk" mind nyugodtan, az egészséges izgalmat leszámítva tekintünk az audit elé, s ez így van jól.

Azt hiszem, két és fél év itt töltött munkaidő után már komolyan kijelenthetem, amit a III. Minőségügyi Vetélkedőn hangulatjavító közlésnek szántam: "én mindent tudok"!

... azt hiszem, aki akar, az tényleg mindent tudhat az MKEB rendszerről!!!

- Mágika -

... ÉS AUDIT UTÁN

Csalódott vagyok. Minimum 50 kérdéses "kérdésszelepek" játékokra vagy "lehet egy kérdéssel több(?)" vetélkedőre számítottam.

Azt képzeltem, szigorú szemöldökök, összeráncolt homlokok reagálnak majd, ha nem tudjuk betűről betűre a helyes választ... de nem!

Azt hiszem az audit tagjai jó előre tudták, amit mi csak sejtettünk, lehetetlen jól sikerült előaudit és annyi készülődés, tanulás, rendezgetés, sikálás és hadd ne soroljam mi után, hogy ne sikerüljön, amire egy éve készülünk.

Megnyugodtunk, sikerült helyállni, hibák vannak, de javíthatóak. Sosem volt még ilyen szép a Kórházunk! Sosem volt még ennyi felkészült dolgozó együtt.

Bár másban is ilyen összefogottan dolgozhatnánk, biztosan hatékonyabb eredmények születnének, mint gyakran csak egymás mellett dolgozgatva a közös cél figyelmen kívül hagyása mellett...

Azt hiszem, mindannyian megrázhatnánk kicsit magunkat - mint a közelgő Téliapó a bundáját -, mutassuk meg mennyit érünk, mit tehetünk betegeink gyógyulásáért.

Ne csak a konferencia, ünnepség, audit derítsen fényt felkészültségünkre, erőinkre, hanem a mindennapok szürkesége engedje MEGLÁTTATNI magunknak, és másoknak a tudatos, tettekész segítőket!

- Mágika -



"...és gondolatban tegyünk úgy, hogy minden nap audit, mert a naponta jelen lévő auditor: a BETEG".

- Kerényiné Pirooska -

(... TÚL AZ ELŐAUDITON) ÉS A SIKERES TANÚSÍTÓ AUDITON IS...

Talán ott folytathatnám, ahol előző számunkban befejeztem. Csakhogy azóta annyi, de annyi minden történt. Forgassuk csak vissza az idő kerekét...

November 26-án este megérkezett a 4 tekintélyes Úrból álló auditori - team. Szálláshelyeik a tetőtéri vendégszobák voltak. November 27. és 28-án az előzetes terveknek megfelelően az Addiktológiai Osztály kivételével - alig maradt olyan területe a kórházunknak, ahol ne jártak volna. Négyen - ketté osztódtak, majd az audit szabályait követve: először a vezetőség átvizsgálása történt meg a könyvtárban, és a Lovagteremben. Itt álltak hősiesen helyt az igazgatók, KEB vezető, minőségügyi iroda munkatársai, anyag-gazdálkodási osztályvezető, élelmezésvezető. "Behívásra" került a pénz- és értékezelő nővér (Bartháné Ágika), a szociális munkások közül Nyírcsákné Julika, főgyógyszerészünk Battyiné Magdika. "Izgalmas" kérdésekre - "izgalmas" válaszok hangzottak - vagy nem hangzottak el.

Ebéd után (27-én) még a különböző helyszíneken izgultak. II. Osztály, III. Osztály, Ambulancia, Kállósemjén és még sorolhatnám...

November 28-án kedden, ott folytatták, ahol hétfőn abbahagyták. Kérdeztek, nyitogattak, jegyzeteltek. Tették a dolgukat. Aztán 28-án délután három óraker összegeztek, megállapítottak, javaslatot tettek. Majd elköszöntek. Mi pedig fellélegeztünk. Még alig mentek el, amikor a minőség iránt igazi elkötelezettséget érzők, néhányan azon tanakodtunk: az auditorok által (nem hibaként felvetett) menet közben megjegyzett, elsőhajtott egy-egy célzást visszaidézve, hogyan kezdünk hozzá a módosításhoz, a helyesbítéshez. Egymásra néztünk és megállapítottuk, hogy mennyi, de mennyi feladat vár ránk. De abban is megállapodtunk, hogy most egy nyúl farknyit pihenni kell, erőt gyűjteni. Gratulálunk Szakkórházunk valamennyi dolgozójának, akik hősiesen helyálltak és ugye milyen jó érzés, hogy szakavatott személyektől dicséretet kaptunk? Ez adjon lendületet az újabb kihívások leküzdéséhez, az újabb megmérettetésekhez. A csapatszellem az összetartozás érzésének erősítésével bátran nézünk az új évezed elé, amely biztosan tartogat számunkra meglepetéseket - nemcsak a minőségbiztosítás területén.

- Jakabné -



DR. INFO

HÍREK

2000. december 13-án, Nyírbátorban, a helyi kiegészítő iskolai pedagógusainak tart előadást: "Az alkoholbetegség megelőzése" címmel, Kissné Dr. Sztojka Márta.

Örömmel értesítünk minden gyógyulni vágyó szenvedélybeteget, hogy 2000. 12. 08-án megalakult Intézetünkben a nagykállói "Kék Ég" Alkohol-ellenes előklub. Klubüléseink minden héten csütörtökönként 15.00 órától kerülnek megrendezésre Szakkórházunk foglalkoztatójában.

Programjaink: önszervező csoport szervezése, ill. működtetése, személyre szóló tanácsadás, előadások tartása az egészséges életmódról, jogi tanácsok, ötletek a szabadidő hasznos eltöltéséhez, játékos programok, szórakoztatás, stb. **Alapító tagok:** Kissné Dr. Sztojka Márta, Czill Istvánné, Drahos Ferenc, Hadházi László. Bővebb felvilágosítást a (42) 563-848-as v. 06-30-240-7240-es telefonszámokon nyújt Hadházi László, gyógyfoglalkoztató.
- H.L. -

Rezidens képzés keretében orvosaink az alábbi előadásokon vesznek részt a közeljövőben:

2000. december 14-én 10.00 - 14.00 óra között Nyíregyháza - Dr. Szabó Erzsébet: Személyiségzavarok

2000. december 15-én 10.00 - 14.00 óra között Miskolc-Csanyikon - Dr. Vas József: Szkizofrénia

2000. január 04-én 10.00 - 14.00 óra között Miskolcon - rezidensképzés

ATIPUSOS NEUROLEPTIKUMOK HELYE A SZKIZOFRÉNIA MODERN KEZELÉSÉBEN

Dr. Mór E. Csabával december 05-én részt vettünk Bristole-Meyer-Squib cég meghívására Londonban az aripiprazol nevű harmadik generációs atipusos neuroleptikum bemutatásában. A gyógyszerre jellemző dopamin-receptor agonista hatás az eddigiekkel ellentétben, amelyek dopamin antagonisták (második generációs regiospecifikus dopamin antagonisták) miatt ellenőrizhető az extrapyramidális mellékhatása, ezzel ellentétben nagy mértékben javítja a krónikus folyamatra jellemző negatív tüneteket: pl.: emocionális aresponsivitas (érzelmi elsivárosodás), apathia, abulia. Ezáltal javítja a beteg életminőségét, ezzel egyidőben a compliance csökkenti a szociális izolációt, és ezeknek a függvényében értelemszerűen sokkal kisebb a relapsusok száma.

A jelenlegi atipusos neuroleptikumok közül egyiket sem lehet kapni depot formájában. A gyógyszergyár elmondása szerint a következő lépés az lenne, hogy kifejlesztenének egy olyan kiserelési formát, amely több héten keresztül terápiás hatással rendelkeznie.

- Dr. Kancsev Alexander -

MAGYAR PSZICHIÁTRIAI TÁRSASÁG IX. VÁNDORGYŰLÉSE

2001. január 24-25-26-27-én, Miskolcon kerül megrendezésre a Magyar Pszichiátriai Társaság IX. Vándorgyűlése, amelyen Szakkórházunkból számos orvos részt vesz:

Dr. Kancsev Alexander, Dr. Djuric Darkó, Dr. Mór E. Csaba, Dr. Zincsenkó Oleg, Dr. Ujhelyi Zsolt, Dr. Varga Csilla, Dr. Lesán Anna, Dr. Bárdos Lajos, Dr. Zincsenkó Elek Irén, Kissné Dr. Sztojka Márta, Dr. Kovács Tibor, Dr. Dobra Mária, Dr. Kulja Erika, Dr. Kocsis Csilla, Dr. Kozma István - felváltva.

A Vándorgyűlésen Szakkórházunkból Dr. Mór E. Csaba, előadással és poszterrel is szerepel.

Előadásának címe: "Orvosszakmai ↔ kontra gazdasági piedesztal"

A szerző arra keresi a választ előadásában, hogy a mai finanszírozási helyzetben van-e lehetőség minőségi orvosi munkára és alternatívákat kísérel meg felvázolni, hogy milyen lehetőségek kihasználásával számolhat a pszichiátria.

Poszter: A betegellátás színvonalának fejlesztése az elmúlt 10 évben kórházunkban.

Jelentős korszakot zárt le Intézetünk 2000-ben. Mind minőségi, mind mennyiség változások sorozata valósult meg az elmúlt évtizedben. Ezt a fejlődési vonalat tekintik át tanulságos adatokkal a szerzők (Dr. Mór E. Csaba - Dr. Vágvolgyi János). **Sikeres előadást kívánunk!**

NEMZETI MINŐSÉGI DÍJ ÁTADÁS 2000-BEN

Helyszín az Országház Felsőháza. **Időpont:** 2000. november 20. 10.00 óra. **Díjakat átadja:** Orbán Viktor miniszterelnök. **Jelen vannak** mindenek előtt a díjazottak és sok-sok ismerős, munkatárs, barát, már nyertesek, hasonló sikerről ábrándozók.

A Felsőház - mint színhely - már önmagában is varázslatos hangulatot kelt. Az ember torkát furcsa érzés szorongatja, amikor látja a meghatottsággal, szerénységgel, örömmel teli tekintetű nyerteseket az első sorokban.

Matolcsi György gazdasági miniszter úr megnyitja után Honig Péter államtitkár úr (gazd. min.) tájékoztatójában elmondta, hogy 26 vállalat, szervezet képviselői vettek részt a pályázat elkészítését segítő, felkészítő tanfolyamon. 7 vállalatnál történt meg a helyszíni szemle és mint minden évben, négy győztes lett. Néhány szót a győztesekről:

Kisméretű termelői vállalati kategóriában nyertes a Macher Gépészeti és Elektronika Kft.

Az eredményesen működő céget saját tulajdonosai irányítják, akik nagy hangsúlyt helyeznek a folyamatos fejlesztésre. A cég fő tevékenysége a kábelgyártás. A vállalkozás közel 100 munkavállalója kiemelkedően kultúrált munkakörnyezetben, családi légkörben dolgozik. Tevékenységüket a hatékony csapatszellem és a cég iránti lojalitás jellemzi. A díjat **Macher Endréné** asszony, a vállalat ügyvezető igazgatója vette át.

Közepes méretű termelői vállalati kategóriában nyertes a MEDICOR Kéziműszer Rt.

A debreceni székhellyel működő cég különböző típusú, kiváló minőségű orvosi kéziműszereket gyárt. 1989-ben IIASA-Shiba Díjat, 1998-ban IIASA-Shiba Oklevelet,

majd 2000-ben ismét IIASA-Shiba Díjat kapott a Társaság a minőségfejlesztés terén elért eredményeiért. A Medicor RT. 1994. óta folyamatosan jogosult a Kiváló Áruk Fóruma embléma viselésére.

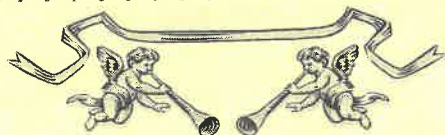
A díjat **Nagy János** úr, a Társaság vezérigazgatója vette át.

Nagyméretű termelői vállalati kategóriában nyertes az Ajkai Timföld Kft.

A társaság a korszerű minőségszemlélet meghonosítását 1991. óta felsővezetői szinten támogatja. A folyamat a kémiai vizsgáló, laboratórium EN 45001 szerinti akkreditálásával kezdődött, az ISO 9002, majd 1998-ban az ISO-9001 szabvány szerinti minőségbiztosítási rendszer bevezetésével folytatódott. A Társaság környezetirányítási rendszert (ISO 14001) és egészségvédelmi rendszert (BS 8800) is működtet. A díjat **Dr. Baksa György** úr, a Kft. vezérigazgatója vette át.



Gratulálunk a nyerteseknek. Munkájukhoz a továbbiakban is sok sikert kívánunk. - Cs. S.-né -



**Szakkórházunk valamennyi
Dolgozójának és Olvasójának
BÉKÉS KARÁCSONYT
és
Eredményekben Gazdag,
BOLDOG ÚJ ESZTENDŐT
kíván a**



Sárgaházi Krónika
Szerkesztősége

FELHÍVÁS

Az Egészségügyi Szakdolgozók XIII. Kongresszusa Győrben kerül megrendezésre, a Petz Aladár Megyei Oktató Kórházban, 2001. augusztus 15-17. között.

A kongresszusra Önt és Munkatársait szeretettel meghívjuk. A kongresszus fő vendégei az egészségügyi szakdolgozók.

A kongresszus fő témái:

- A mentálhigiéné szerepe az ápolási munkában
- A szív és érrendszeri betegségekben szenvedők ápolása
- Képzés és a korszerű medicina kapcsolata
- Minőségbiztosítás és minőségfejlesztés az ápolásban
- Ápolásetikai és jogi kérdések a betegellátásban.

Szálláslehetőségek: kollégiumokban és szállodákban.

Étkezési lehetőségek: a kongresszus körzetében.

Az előzetes jelentkezéseket és a dolgozatok készítését kérjük az Ápolási Igazgató felé jelezni, vele egyeztetni (legkésőbb 2001. január 02-ig!)



KAPKODÁS NÉLKÜL...

A karácsonyi jó hangulat alapja, hogy ne kapkodva, utolsó pillanatban legyen kész minden, hogy ne késsünk el semmivel. A háziasszony akkor tudja mosolyogva, kisimult arccal fogadni a vendégeit, a családot, ha jó korán nekikezd a szervezésnek.

Előre vásároljunk!

- × Készítsünk listát az ünnepi menüsorokról, és jó előre kezdjük megvásárolni a hozzávalókat.
- × Vigyünk szemüveget a boltba, hogy ellenőrizhessük a szavatosságot - főleg akciós termékeknél!
- × Vegyük meg előre a szép húst, és fűszerezve (só nélkül!) fagyasszuk le. Az ünnepek előtti napokban vett hús pedig jobban eláll felhasználásig, ha pácolva (fűszerezett olajba mártva, egészben vagy szeletben) tesszük a hűtőbe egy-két napra.
- × A pékáruk nagy része is lefagyasztható, és az ünnepek előtt nagy előny, ha szaladgálás nélkül lesz frissnek ható kenyertünk.



A lakás ünnepi díszei

- × Ütögessük a földhöz a fenyőt, akármilyen fajtát választunk, csak akkor vegyük meg, ha nem vagy alig hullanak a levelei.
- × Vízrel teli vödörbe állítsuk a vágott fenyőfát a leghűvösebb szobában vagy az erkélyen.
- × Búzahajtatáshoz piacon vegyünk pár deka magot, és Luca napkor cserépre vagy tálcáskába ültessünk egy maroknyit: karácsonyra zöldellő búzáunk lesz.
- × Az ünnepi asztalneműt mossuk át, kis keményítővel frissítsük fel és vasaljuk ropogósra. Vegyünk szép karácsonyi szalvétákat (kis ajándéknak is jó ismerősöknek, barátoknak).
- × A nem cseppmentes gyertyákat tartóba vagy tálba állítsuk, mert a színes viasz foltot hagy az abroszon.



Sütés-főzés, tárolás



A héjasokat közösen törjük meg esténként, közben megbeszélhetjük, ki mit kapjon ajándékba.

Egy hétig áll el a kamrában, hűtőben a darált dió, mogyoró, mandula, mák, de fagyasztható is, tehát jó előre gondoskodhatunk a készletről.

Finomabb az aprósütemény és a mézeskalács, ha előre megsütjük. Ajándékozható mennyiségekről is gondoskodjunk.

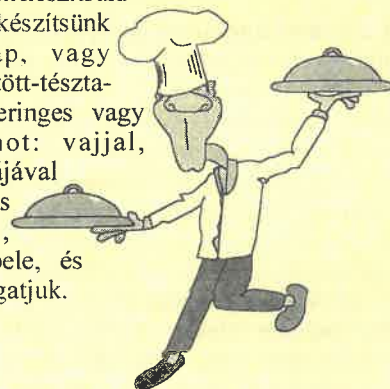
Előre megsüthetjük a piskótát (mélyhűthető; hűvös, száraz helyen pedig egy hétig tárolható. A töltést, díszítést hagyjuk csak az utolsó napra.

Többféle alaptésztát érdemes egyszerre begyúrni és lefagyasztani. Így a karácsony előtt beeső vendégekről is gondoskodhatunk.

A fagyasztott sütik felengedésére fél napot szánjunk, túrótortának, joghurthabnak elég fél óra is.

Az ünnepi húsleves is fagyasztható, ha krisztálytisztára szűrjük. A főtt húst külön tegyük a mélyhűtőbe. A cérnametéltet vagy a grízgaluskát persze frissen készítjük.

A halszag elkerülésére készítünk halsalátát előző nap, vagy özgerincformában (töltött-tészta-készítőben) süssünk heringes vagy szardíniás pástétomot: vajjal, citromlével, tojássárgájával kikeverjük az olajos halat, fűszerezzük, tojáshabot forgatunk bele, és sós-omlós tésztába hajtogatjuk.



VIZSGAEREDMÉNYEINK



Végéhez ért a szociális gondozó és ápoló (pszichiátriai ismeretekkel bővített) képzés Szakkórházunkban.

77 fő izgulva végig a vizsga minden pillanatát. A hosszú küzdelem és fáradtság meghozta gyümölcsöző eredményét (no persze kis "lógosok" mindig akadtak), mindannyian sikeres vizsgát tettek és mostmár szakképzett szociális gondozó és ápolóként kereshetik helyüket az "életben".

November 24-én került sor az írásbeli vizsgára. Itt-ott piros, máshol sápadó arccal kezdték meg a feladatok kidolgozását. Mély sóhajok hangzottak el. "Nem fog menni", "Nem tudom" - hallottuk az elfojtott suttogást. Ennek ellenére szinte valamennyi hallgató egy

órával korábban beadta elkészült dolgozatát.

Következett a még nagyobb megmérettetés, a gyakorlati és szóbeli vizsga. Az ijedt arcok, remegés és talán akkor "eltűzött" félelem ellenére azt hiszem a vizsgabizottság nevében elmondhatom, hogy nagyon kellemes "meglepetésben" volt részünk, hiszen kisebb-nagyobb zökkenőktől eltekintve hallgatóink nagyon ügyesen szerepeltek és mindenki sikeresen levizsgázott.

Valamennyiüknek Gratulálunk! És ezúton kívánunk az életben sok sikert mind munkájuk, mind pedig magánéletük során!



Boldog ünnepeket!

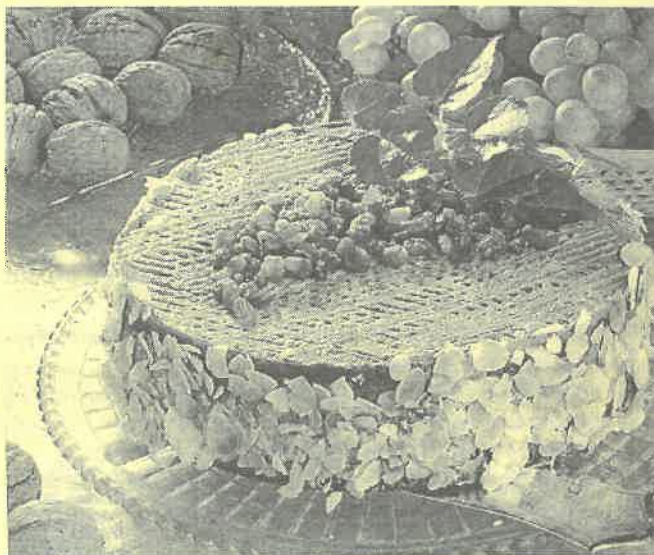


Mazsoltorta

Hozzávalók 10-12 szelethez:

a tésztához: 4 tojássárgája, 12 dkg cukor, késhegynyi szóda bikarbóna, 10 dkg darált dió, 3 dkg kakaó, 7 tojásfehérje, 10 dkg mazsola, 1 evőkanál zsemlemorzsza. **A forma kikenéséhez:** zsír és liszt, **a krémhez:** 3 tojássárgája, 15 dkg porcukor, 4 dkg kakaó, 25 dkg vaj vagy margarin, **a díszítéshez mazsola.**

Elkészítése: A sütőt 200 fokra (gáz 6. fokozat) bemelegítjük. Egy 20-22 cm átmérőjű kerek tortaformát kizsírozunk, kilisztezzük. A tojássárgáját a cukorral és a szóda bikarbónával fehéredésig keverjük, majd hozzáadjuk a kakaót, a diót és jól összedolgozzuk. A tojásfehérjét kemény habbá verjük, és evőkanállal a tésztába forgatjuk. Végül a zsemlemorzsát és a mazsolát is beleszórjuk, s a kikent formába simítjuk. A sütőbe tolva 15 percig sütjük, majd anélkül, hogy a sütőajtót kinyitnánk, a lángot 180 fokra (gáz 4. fokozat) mérsékeljük. Így még addig sütjük, amíg a beleszúrt tűre már nem tapad ragacos massa (20-25 perc). A sütőt elzárjuk, de a tésztát nyitott sütőajtóval még kb. tíz percig benne hagyjuk. Utána a szélét meglazítva, rácsra vagy deszkára borítva hagyjuk kihűlni. Mialatt a tészta sül, a krémet is elkészíthetjük: a tojássárgáját a porcukorral, a kakaóval és a vajjal vagy margarinnal habosra kikeverjük. A kihült tésztát két lapba vágjuk, és a krémmel megtöltjük, bevonjuk. A tetejét hideg vízbe mártott villával kicifrázzuk



(megkarmoljuk), és mazsolaszemekből szőlőfürtöt vagy más mintát rakhatunk rá. Legalább egy napra behűtjük tálalás előtt.

Elkészítési idő: kb. 3 óra (hűtés nélkül) 1 szelet: 1491 kJ (355 kcal)

Forrás: Gyöngy

Advent idején

A közeledő ünnep sok embert feszültté, idegessé tesz. Mások a várakozás boldog hangulatának adják át magukat, és egyre inkább eluralkodik bennük a szeretet érzése. Van, aki azt mondja: rohanó, kegyetlen világban élünk, ahol nehéz meghitt hangulatot teremteni.

Miért volna nehéz? A mi házunk a mi várunk! Mindenkinél olyan karácsonyi hangulat fog uralkodni, amelyet teremt magának. ez pedig tényleg csak mindenkin magán múlik. Hangulatot lehet teremteni kiegészítők, kellékek nélkül is sütögetéssel, karácsonyi mesék, énekek, versek olvasásával, hallgatásával. A karácsonyra hangolódást már november végén el lehet kezdeni. Advent első vasárnapján (négy héttel karácsony előtt) szokás meggyújtani az első gyertyát az adventi koszorún.

Az adventi koszorú készítése egy hamburgi lelkészről származik, akinek 1860-ban támadt az ötlete, hogy advent első vasárnapjától szentestéig mindennap meggyújt egyet a hatalmas fenyőkoszorúra állított huszonnégy gyertyából. Ez a szokás mindössze annyit változott, hogy napjainkban advent négy vasárnapján gyújtunk egy-egy gyertyát.

Amennyiben valaki saját maga készíti, a fantáziájára van bízva, mennyire díszíti-cicomázza. Csak egyetlen betartandó szabályra kell ügyelni: négy (lehetőleg cseppmentes) gyertya legyen rajta. Eredetileg a lila illik hozzá, de ma már bármilyen színű felhasználható. Arra azért érdemes figyelni, hogy az adventi koszorú, az asztali dísz és a karácsonyfa díszének színei összhangban legyenek.



A mézeskalács illatú lakás meghittségét, karácsonyi hangulatát igazán emeli az esténként meggyújtott mécses. Ebből már elképesztően zavarba ejtő a kínálat a piacon. Mécsesstartót pedig bárki bátran kreálhat magának. nem kell mást tennie, mint formára való tekintet nélkül, kis üvegedénykékre speciális üvegfestékekkel karácsonyi motívumokat festeni. A mécses meggyújtásakor lenyűgöző hatás érhető el a festéken átszűrődő fény játékaival.

Ünnepkor bátrabban szabad bánni a színekkel, sokkal több pompát, csillogást elbír a szem és a lélek. Olyasmit is, ami verőfényes márciusi napon esetleg megütközést keltene.

A decemberi ünnepkor hagyományosnak mondható színe a piros, a zöld és az arany, ám az utóbbi évek megvan a maga aktuális színe. Így került a díszítő elemek közé az első pillanatban talán idegennek tűnő lila, rózsaszín és kék. Mindenkinnek magának kell eldöntenie, mennyire hagyományörző.

Aki a lelkével és a gondolataival ráhangolódik az ünnepre, és ellenáll a rohanásnak, a megszokásnak, a nap huszonnégy óráját is kevésnek fogja érezni saját ötletei megvalósításához.

KARÁCSONYVÁRÁS

Alig ment el Télapóka, még a nyoma itt a hóba', kezdődik a sürgés-forgás. Lótás-futás, csomaghordás. Minden boltban, áruházban hangos vásárlási láz van. Oda se a hónap, szélnek, még a hidegtől se félnek. Virradattól estelig tér és utca megtelik kicsinyekkel és nagyokkal, sokasodó csomagokkal.

Míg künn a hópihe rebben, odabenn a kis kezekben malacpersely ontja kincsét. Egyik-másik tele sincs még. No de mindegy. Hull a fényes tűzfilléres, húszfilléres.

Fiúk, lányok, jó barátok elmesélik, ki mit látott. Ki mit venne, mit szeretne, hogyha sok-sok pénze lenne. Néha nem is pénz kell ehhez. Elég a nagy szeretethez egy-egy ötlet, szorgalom. Az asztalon nagy halom színes papír, tarkabarkka. Tomi adja jobbra-balra. Misi nyírja, Zsuzsi hajtja, Pál tekeri, Ferike meleg enyvel keni be, és a végén a kis Teri, mint egy mesebeli törpe, leragasztja szépen körbe. Klára fúzi selyemszálra, s el is készül nemsokára anyunak a meglepetés. Nem is drága, nem is nehéz! Lám, reggeltől délutánig a papiros gyönggyé válik. Igazgyöngy lesz anyu nyakán, s jobban örül talán-talán, mintha pénzért vették volna a csillogó ékszerboltba'.

Hát nagyanyó mit csinál? A két keze meg nem áll. Őt kötőtű körbe-körbe, horgolótű föl-le, föl-le ugrándozik, versenyt szalad. Sietteti a fonalat. A gombolyag nesztelenül futkároz a lába körül. Kanyarodik, csavarodik, amíg be nem alkonyodik. Dehogyan pihen! Soha ilyen lóti-futi kedve nem volt, míg egy helyben búsan kuksolt. Unatkozott épp eleget, rozsmaringos ruhák megett nagyanyóka szekrényébe'. De most kimegy végre-végre az utcára, játszótérre. Hóba,

fagyba, ha kis sapka lesz. Sárrika feje búbján, elkíséri minden útján. Melegíti, vigyáz rája, s velemegy az iskolába.

Apu s anyu délután sétálgatni megy csupán. Milyen furcsa, hazatérve a sok csomag alig fér be. Jut pincébe, fáskamrába, nem is tudják hamarjába: hova dugják? Hová tegyék? Hej! Mert a hely sosem elég. Rejtegetik, cserélgetik, míg csak be nem esteledik. Ami még nincs zár alatt, arra másnap ráakad polc felett és polc alatt más, ki ott keres helyet. S tanakodik: -Mi lehet?- Tűnődik egy darabig: -Kié lehet? Mi van itt? Hogy lehetne belelátni, papíron át kukucskálni? - Fogadkozik: -Legyen bármi, a karácsonyt meg kell várni! Lári-fári! Hány nap van még? Már nem is sok. Kilenc, nyolc, hét, hat, majd meglátja, ha szabad, a csillogó fa alatt.

Hanem éjjel álma nehéz, a fogadalma semmibe vész. Hiszen kicsiség az egész. Mért töltené heteken át álmatlanul az éjszakát? Nyugodtabb lesz éje, álma, ha meglátja, mit tett oda nénye, bátyja.

Dehogyan vár karácsonyig. Lassan odalopakodik. Lábujjhegyen, észrevétlen. Jó, hogy senki más nincs ébren. De lám! Csodák csodája, már csak hült helyét találja! Visszasompolyog az ágyba.

Ő is mindent rejtekhelyre tesz, hogy senki meg ne lelje. Végül ki-ki alig tudja, féltett titkát hova dugta. Utolsó nap gondot ad, hol is az a sok csomag?

Mert a napok folyvást fogynak. Mind kevesebb lesz a sok nap. Egyik fut a másik után, s holnapután egyet kell aludni csupán-már egyet sem! Csengő szánon - hipp-hopp! -itt van a karácsony.

- Donászi Magda -

ITT VAN A SZÉP KARÁCSONY

Itt van a szép, víg karácsony,
élünk dión, friss kalácson;
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?

Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.

-Dsida Jenő-



MENNYBŐL AZ ANGYAL

Istennek Fia,
aki született
jászolban, jászolban,
Ő leszen néktek
Üdvözítőtok,
valóban, valóban.

Mellette vagyon
az édesanyja,
Mária, Mária,
barmok közt fekszik,
jászolban nyugszik,
szent Fia, szent Fia.

(A Szentmihályi-féle
Énekeskönyvből (1798))



ÚJÉVI KÖSZÖNTŐ

Adjon az Isten minden jót
Ez új esztendőben,
Drága bort, olcsó sót
Ez új esztendőben!
Jó kenyeret, szalonnát
Tizenkét hónapon át
Ez új Esztendőben!

Adjon az Isten minden jót
Ez új esztendőben,
Vegye el mind a nem jót
Ez új esztendőben!
Mitől félünk, mentsen meg,
Amit várunk, legyen meg
Ez új esztendőben!

-Népköltés-





Sárgaházi Kronika

KÓRHÁZI INFORMÁCIÓS LAP

**Sz.-Sz.-B. MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
PSZICHIÁTRIAI SZAKKÓRHÁZA**

4321 Nagykálló, Szabadság tér 13.
Tel./Fax.: 06-42-263-128
E-mail: meiszab@szabinet.hu

Felelős kiadó:

**DR. VÁGVÖLGYI JÁNOS, NAGY ILLÉS
CSIKAI SÁNDORNÉ**

Főszerkesztő:
**JAKABNÉ HARCZA
ERZSÉBET**

Szerkesztő:
Mészáros Anita



INTERMEZZÓ...

2000. december 07-én Krampusz testvéremmel elkísértük a Mikulást az Intézet dolgozóihoz. Volt meglepetés! Minden részlegben és betegellátó osztályon szívélyesen, mókára készen fogadtak bennünket.

A Mikulás kérdésére, mely az ez évi viselkedést tudakolta az éppen megszólítottól, mindenki saját lelkiismerete szerint válaszolt. Délután a betegek Mikuli-buliján rophatták a táncot. Sajnálunk, hogy mégsem lett Csákányos Zsuzsikára és Szuhi Valikára bízva a műsorvezetés, így kissé szétesett az egész program. Pedig látni kellett volna a készülődést, egész héten sistergett a Foglalkoztató a sok susmustól, tervezgetéstől, próbálkozásoktól, melyek kézen tartója két lány volt. Igaz, akadt néhány "amatőr" segítő beteg és dolgozó is, akik jó szívvel látták meg a segítség módját. Jövőre is jó egészséget, kitartást kívánok az Intézet dolgozóinak munkájukhoz:

Szeretettel az egyik Krampusz!



MERENGŐ...

Régen volt ilyen szép, hosszú ősz. Szépen süt a nap, bár már bágyadtabb, mint kora ősszel volt. Hetente többször is beléptünk a nagykállói intézet kapuján. Gyönyörű a megújított épület. Ápolt a park, szép a környezet. Ugyanilyen szép az újonnan kialakított Gerontológiai Részleg is. Színvonalas, kellemes hely. 25 embernek tesz kellemessé, szebbé napjait. A napsugár ide is besüt, mintegy bearanyozza életüket. Gondos kezek ápolják azokat, akik a munkában már megfáradtak. A legtöbben már nehezen veszik tudomásul, hogy nem tudnak dolgozni, elfáradtak. A külvilág, annak problémái már alig érdeklik őket, itt jól érzik magukat. Számukra fontos az, hogy finom az ebéd, kedvesek az ápolónők. Sokat elgondolkozom azon, hogy azért a minimális fizetésért, amit az egészségügyben kapnak a dolgozók, hogyan van erejük e szép, de nehéz feladatot ilyen lelkiismeretesen végezni! Bármikor megyek a Gerontológiára, mindig patyolattisztaság, rend és jó hangulat fogad. Meglep az a kedves hang, amellyel az ápolók a betegekhez szólnak. Érzem, hogy ez szívből jövő, nem erőltetett. Példaként kellene az ország sok más kórházának dolgozói elé állítani az itt dolgozók, orvosok, ápolók, takarítók lelkiismeretes munkáját. Csak köszönet jár ezért, hogy az itt élő emberek életét igyekeznek széppé varázsolni. Kívánom, hogy erőben, egészségben végezzék sokáig szép munkájukat.

- Kővári László -

HAVAS KARÁCSONY ESTE...

Pszichiátriai Szakkórházunk Addiktológiai Osztályának egyik páciense egy évvel ezelőtt már megosztotta velünk gondolatait és most újra néhány hangulatos, nosztalgikus sorral örvendtetett meg bennünket Karácsony apropóján! Fogadja mindenki szeretettel:

"Talán nem meglepő, amit most papírra vetek. Biztos vagyok benne, jó páran átélték velem együtt. December volt, csípős hideg, már karácsonyi lázban égett mindenki.

Az utcán rohanó emberek nagy táskákkal, ajándékokkal megrakva rohantak. Meg-megálltak, váltottak pár szót, aztán folytatták útjukat. Én szintén ezeknek az embereknek a csoportjához tartoztam.

Egyszer egy kirakat előtt megálltam, mert egy gyönyörű karácsonyi kép megragadta a figyelmem. Mesés volt - behavazott táj, fenyőkkal, kis házakkal, ahol már égtek a lámpák, és mindenki készült a szentestére. Ekkor ezelőtt a kép előtt hirtelen elgondolkodtam.

Eszembe jutottak gyermekkorom havas karácsony estéi. Hirtelen óriási nosztalgia fogott el. Felrémlettek előttem a karácsonyvárás örömei, amikor együtt ültük körbe a fát és énekeltük a "mennyből az angyalt..."

Vajon, most az ezredfordulón, a rohanó világunkban létezik még ilyen karácsony est? Elértük azt sajnos, hogy az év legszebb és meghittebb ünnepe, nem arról szól már amiről kellene.

Maga az ünnep a fényűzésről, a nagy ajándék vásárlásokról szól.

Megkopott, vesztett szépségéből. Tegye fel mindenki magába a kérdést, vajon hogyan lehetne a karácsony igazi varázsát visszaadni. Idézzé fel mindenki egy kicsit magában a régi idők karácsonyát és meglátják, megtalálják benne a megoldást most 2000. karácsonyán.

Mindenkinek Áldott Szép Karácsonyt kívánok, gondoljanak a képre, amiről írtam és meglátják a csodát".

- K. Z. -